

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Extra Posten.

Måndagen den 22 November 1819.

Uppllysningar vid Recensionen öfver Sednare Delen af *Anteckningarne om Svenska Vitterheten*, införd i Allm. Journalen N:o 235—244.

(Forts. från N:o 12.)

Hvad verkan för öfrigt bekantskapen med en högstämde Poesi haft på Kellgren, kan Journalisten erfara om han behagar läsa Notan i N:o 32 af *Polyfem*, 5:te Samlingen, eller om han efterfrågar förhållandet hos den agtningsvärda, ännu levande man, hvilken gått i borgen för riktigheten af den der berättade Anecdote. Det är dock naturligt, att ingen upplåter så sitt innersta för någon annan, än den man värderar och således kan väl detta Kellgrens själs-tillstånd blifvit obekant, för hans hvardagsvänner, om hvilka en samtidig Författare berättar, att de honom *auf freundschaftliche Art getödtet* *). — Det vill alltså icke gå fort med Journalistens bemödande, att upptäcka origtiga Facta.

Och i afseende på hvad jag, sid. 46, berättat, så, innan Recensenten öfver denna uppgift bryter stafven, är det nödigt att han för sig bestämmer, hvad som menas med att söka och icke söka Lagern, och sedan skaffar sig bättre underrättelser.

Att Lidner varit anställd vid Krigs-

Expeditionen, berättas i Nekrologen framför sednaste upplagan af Lidners Arbeten, och bestyrkes af Expeditionens äldre Handlingar. — Att hans Far varit Klockare; att han disputerat *pro exercitio*, och vid det tillfället skrifvit sig *Liedner*, kan väl vara. Det angår icke mig, emedan jag af dessa saker ingen ting hvarken jakat eller nekat. Jag hade här icke att göra med *Studenten*, utan med *Poeten*, och han skref sig alltid *Lidner*.

Att Thorild bestämdt var född af öfuga säng, säger jag icke. Det står uttryckligen hos mig, sid. 101, blott att några så föregifvit. Om så verkligen är, ja! att Thorild sjelf, under sitt vistande i Upsala, velat hafva så trott, kan lätt bevisas. Hvad dock denne uppgift är mer, än oriktig — i fall han är det — vore roligt nog att få veta.

Det utdrag Journalisten lemnar ur Stockholms-Posten, innehållande, *in extenso*, det omdöme Sällskapet *Utile Dulci* fallt öfver Poemet *Passionerna*, var interessant, och han må derföre gratuleras att hafva sett, hvad så få andra någonsin haft tillfälle att se. Oagtadt allt användt bemödande, har jag icke kunnat erfara, hvar en fullständig Samling af Stockholms-Posten är att tillgå. Jag måste således begagna hvad jag hade, och citerade, sid. 102, ur *Svar på Luntan*, sid. 17, efter hvilken det torde befinnas att jag citeradt rätt och or-

*) Allg. Lit. Anzciger, 1791. s. 342.

dagrant. Jag är näml. icke inöfvad i den Allmänna Journalistiska stympningstactiken. — Att annars Thorild ganska riktigt utdragit quint'essencen af Sällskapets omdöme, och rätt utpekat formens ovanlighet, som förnämsta skälet till Prisets förnekande, bevises tydligen af de orden, att det orimmade dactyliska versslaget (på hvilket då redan Klopstock digtat sin Messias, Stolberg öfversatt I-liaden o. s. v.) var "stridande mot den i Vitterheten godkända smaken." Vill annars Journalisten "prendre acte deraf," hvad jag, sid. 121, yttrat om vigteten af metrisk form, och äfven, vid sina tillfällen, af Rimmet, för den poetiska compositionen, så kan han dertill finna parallelställen, i alla mina kritiska uppsatser, från den första till den sista.

Att Sällskapet *Utile Dulci* gaf sitt högsta Pris åt Poemet *de båda Naturerna*, berättas i Uppfostrings-Sällskapets Tidningar.

Jag har just nu liggande framför mig, den af Pehr Kjellbeck, i Strengnäs, år 1784 (1785, i min bok, är felagtigt) tryckta Straffsången, och den heter verkligen icke: *Fragment af 1783 års Vitterhet*, som Journalisten påstår — och kunde ej gerna heta så, då den rapporterar sig på N:o 241 af Stockholms-Posten för år 1784. — Dess titel är ingen annan än *Straffsången eller Nyaste Försök till orimlad Vers*. Att denna, — och alla jag fräгат, ha icke kunnat erinra sig hafva sett den under någon annan — måste vara den enda rätta titeln, tykes äfven sättas utom all fråga, genom de första af de efteråt tillagda Noter.

I angifvelsen af de båda årtalen då Hr Nordlorss vunnit sina båda Pris, har Journalisten åter haft det nöjet att rätta missskrifning af zifferor.

Hvad den, sid. 131, berättade Anecdoten, om förstöringen af upplagan utaf *Försök af en Yngling*, angår, så har jag den af Författarens egen mund, och be-

kräftas underrättelsen genom den omständigheten, att dessa *Försök* äro nu mera en af de aldra raraste svenska böcker. — Att annars, då det egentligen skulle vara fråga om att rätta mina facta- och zifferfel, anföra en Anecdote, mot hvilken Rec. icke har ett enda likligt skäl till invändning, blott för att få tillfälle att, i sedligt hänseende, djupt sära en annan person, för det att han af mig blifvit nämnd — det är ett drag så karakteristiskt hos den Allmänna Journalisten, att jag icke tror mig böra mer, än hänvisa det till den allmänna rättskänslans domstol.

Att Schöderheims Artikel är ofullständig, medgifves gerna, och orsaken är att jag lika så litet hittills varit i stånd att få läsa hans trenne namngifna Theaterstycken, som att erfa det aldra ringaste af eller om hans "bundna stil." Förolfrigt är man väl icke märkvärdig som prosaisk stilist, för det man hållit ett par tillfällighetstal, öfver ämnen utom Vitterhetens gebiet; och, enligt min æsthetik, hör Kanzlistilen icke till Vitterheten.

Att vår Poesi; egentligen efter 1795, jacobiniserade sig, bevises klarast af de rimmerier, som sedan dels togo sin plats i våra Dagblad, dels handskriftligt spriddes kring landet, t. ex. Lindegréns o. a. politiska Visor. Det var ju också just detta förevarande, som beredde inskränkningarne i Tryckfriheten? Igenom erindrandet härom, har Journalisten sjelf motsagt sig.

Att åtskilliga stycken af Leopold blifvit införda i flera af 1780-talets periodiska skrifter, är för mig intet nytt. Men jag tror ej det bevisa, att hans Poemer dertöre voro mera allmänt lästa och berömda; ty då skulle Sv. Björck Svenson, som lät aftrycka sina rim öfverallt, varit den mest berömda och bekanta Författare från våra dagar. Hvad som bevisar att det gick, så länge Kellgren lefde, ganska trögt med Leopolds

skaldiska anseende, bevisas 1) af den tystnad som nästan alla den tidens kritiska papper iagttogo, i afseende på hans beröm. 2) Att han sjelf, i ett Skaldebref, införd i *Samling af Vitterhets-Stycken*, gifver luft åt sin harm öfver det sätt, på hvilket Regnéer recenserat honom i sin *Sv. Parnass*. 3) Att han sjelf, i en fortsättning af sången öfver Kellgren, införd i *Läsning i Blandade Ämnen*, klagat öfver, att Kellgrens "Järnhand" mötte honom, men att han, Kellgren oagadt, dock "lick ett rum i minnets tempel;" och det har han onekligen fått, det kan blott vara frågan om hvilket och hurudant det är. 4) Af den berättelse, som läses i Thorilds *Svar på Luntan*, sidd. 5 o. 6. Det är också visst, att under början af Leopolds vittra bana, var det verkligen ingen annan, som försvarade och berömde honom, än Thorild, för hvilket Leopold, sedan han vunnit ett rum i minnets Tempel, visat sin tacksamhet dermed, att han skref den så kallade *Luntan* och Rimbrevet till *Mäster Allt i Alla*. — Hvad citationen af det Kellgrenska yttrandet angår, så torde äfven den få heta tigtig. Det är sant, jag anförde hvarken del eller sida, men sade att det läses i fortsättningen af *Philosophen på Landsvägen*, och der finner man det verkligen.

Ändteligen har Journalisten upptäckt ett origtigt factum! Då jag angaf det skarpa satiriska innehållet af Kammarherrn Silwer-tolpes (icke *Silfverstolpe*, som det behagar Journalisten att orthografera), Sagor, kom jag ej annat i håg, än att *Areporten* var af honom författad, och lästes bland hans så kallade Skaldestycken. — Äfven lär jag ha misstagit mig i angifvelsen af tryckningsorten för Romanen *Wilhelm*. — Men löjligt är det, att då han rättar ett Zifferfel hos mig, i afseende på angifvelsen af årtalet, då Canzli-Rådet Kullberg blef Canzlist, begår han sjelf ett sådant, hvilken uppgift icke, som det heter i

Allm. Journalen, N:o 237, träffas sid. 210, utan sid. 208. — Likaså klagat han, i N:o 241, att jag icke upptäckt Förf, till Poemet öfver *Moreau och Slaget vid Leipzig*. Denna upptäckt läses dock verkligen i min bok, sid. 256.

Att mina Anteckningar icke äro fullständiga, ty värr! har jag sjelf angifvit, och att de såsom det första försöket, utan att jag haft någon annan uppställning att jemföra mina Samlingar med, icke kunna vara det, det inses genast af den Sakförståndige och ursäktas af den billige. Deremot måste hvarje försök, gjordt af vän eller fiende, att afhjelpa denna brist, mottagas med tacksamhet. Och med denna känsla skall jag också vid utarbetandet af en ny upplaga, hvilken snart nog torde behövas, begagna mig af de anvisningar, hvilka i N:o 241 förekomma. Dock torde väl de fleste af de uppräknade namnen komma att utelemnas. Hvar och en, som har alldrig så liten litterärhistorisk routin, vet ganska väl, att under ett språks första odling och utveckling, är hvarje försök att ge det välklang, rundning och behaglig beständhet, af betydenhet. Då måste hvarje vittert försök af den lärda Annalisten antecknas, emedan intet, så obetydligt det annars kan vara, har varit utan verkan på Språket. I en sednare tid, då Språket vunnit en viss stadga, då hör dess renhet och ledighet till en allmän fordran, då har äfven författareverksamheten vidare utbredd sig och då kunna de, hvilka händelsevis skriva ett Tal, eller ett tillfällighets-Poem, eller öfversätta en Roman från ett allmänt bekant språk, lika litet få rum, bland Vitterhetsidkare, som de högre Embetsmän, hvilka, till följe af deras tjenstebefattning, någon gång yttra sig offentligt. I känslan af deras verkliga värde, lära de också intet annat än ömka sig öfver Allmänna Journalistens krypande bemödande, att tillägga dem en ytter

ära, den de aldrig gjort till sitt mål att eftersträfvat.

(Forts. e. a. g.)

Druidiska Sagor.

(Forts. från N:o 9.)

Merlin föddes nära bredvid Carleon, en by i Wales, lät inviga sig i alla Druidiska hemligheter och konster, och blef det ifrigaste stöd för den gamla Lärans upprätthållande emot den allt mer och mer öfverhandtagande Christendomen. — Han tjente med nit och trohet den brittiska Konungen Arthur, son af Uter Pendragon, och för att göra hans Regering så mycket lyckosammare, rådde han honom att vid Stonehenge bevara minnet af fallna engelska Hjeltar, och dertill föreslog han såsom tjenligast, att sända öfver till Killara på Irland och bortröfva de stenar, hvilka der i en krets blifvit uppställda. Detta storverk utfördes af de ankomne Hjeltarne från Spanien (Templeisserna), dock kunde de icke medbringa den allra viktigaste Stenen, nemligen på hvilken Irlands Konungar blifvit krönt, och genom hvilken den engelska Thronföljden skulle försäkras. Denne måste Merlin sjelf hemta och uppressa vid Stonehenge, detta Pantheon för det gamla Brittaniens Monumenter. Emedlertid voro de öfriga Stenarne icke utan betydliga verkningar, ty blott en sjuk begjöt någon af dem med vatten, belades genast hans krankhet. — Då Konung Arthur dog, infann sig Merlin hos hans efterlemnade, i barnsnöd varande gemål och fördrade, enligt Konungens löfte, den framfödda Gossen, den han kal-

lade Artus och tog med sig, för att i stillhet uppfostra. Då Sachsarne sedan inföllo i Britannien, lemnade han den åttaårige Gossen, åt Kämpen Cynhyrgain den Skäggige, och sedan flydde Merlin, i ett Glasskepp, öfver till Ön Bardsey, der han afled och blef begravven. På denna flygt medförde han de tretton brittiska dyrbarheterna, hvilka sedan förlorades. Dessa voro 1) Arthurs slöja, hvilken gjorde den osynlig, som påhängde sig densamma. 2) Brangaleds horn, hvilket alltid gaf hvilken dryck man önskade sig. 3) Morguns vagn, som alltid förde den deri satte sig, hvarthän han ville. 4) Gwyddnos korg, som hade den egenskap, att om man i den satte mat för en person, blef deraf mat för hundrade. 5) Tudnos brynsten, hvilken endast gaf skarphet åt den tappres svärd, men gjorde den feges ännu slöare. 6) Padams Mantel. 7) Dyrnogs Kittel, som endast kokade mat åt Hjeltar. 8) Rhyderchs bord och fat, på hvilket, så snart det framsattes, hvilken mat man heldst önskade, framkom. 9) Ett Schachbräde af Guld, med brickor af Silfver, och hvilka spelade af sig sjelfva. 10) En Mantel, hvilken, då den påhängdes en kvinna, utvisade om hon hade sin oskuld kvar eller icke. 11) Cluneds ring, som gjorde en hvar, hvilken påsatte den sin finger, osynlig. 12) Clawfodredds dolk, som ådrog en hvar, mot hvilken den utsträcktes, Druidernas hämd. Den trettonde dyrbarheten kallas *Dyrnwyn*, men hvad det var och dess egenskaper, har icke blifvit förklaradt.

(Forts. e. a. g.)

Preparation på 24 Numrör af detta Blad, som utkommer hvarje Måndag och Torsdag, emottages med 1 R:dr B:co, uti Herrar Utters & Comp., Delcens & Comp., Östergréns och Bruzelii Boklädor.

Artiklar, till införande i detta Blad, emottagas i Östergréns Musik- och Bokhandel vid stora Nygatan.

N:o 16 utgifves nästa Torsdag.

Stockholm, tryckt hos JOHAN IMNELIUS.